31ste Jaargang. — Nr 6 Abonnementsprijs : fr. 15,00 per jaar — 30 centiemen het nummer Zaterdag 9 Februari 1935.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

WEEKBLAD VERSCHIJNENDE ELKEN ZATERDAG

ANKONDIGINGEN.
regel . . . . . fr. 1,00
Allerlei en Provincie- . . . . . fr. 2,00
EINE AANKONDIGINGEN :
4 regels . . . . fr. 3,50
1 meer . . . . . fr. 0,75

BUREEL & REDACTIE:
DRUKKERIJ COLLÉE
REGULIERENWAL (Steenderpoort)
— TONGEREN —
Postchek N° 84855. — Telefoon 12.

zuiniging

— o —

ROM MOETEN STEEDS DE RINGEN HET BEZUREN ?

met cijfers gestaafde redevoering, g, 3 Februari, door M. de Baisieux, minister van Verkeerswegen ! Twee- ubize) in Brabant uitgesproken, venstaande vraag ook gesteld, en beantwoord.

van u heeft niet hooren bevestigen plaats van de traktementen der en die der kleinen met een gelijk te verminderen, men integendeel okken aan de traktementen der ou moeten wegnemen ?

er het personeel van de Spoorwegen in regie uitgebate diensten nemen zijn er 144.690 Belgen die uit kas bezoldigd worden. Ze trekmen ongeveer 2.512 millioen frank De grooten daaronder, — dat is n zij die 50.000 fr. of meer trekijn ten getale van ongeveer 2500, kken te zamen ongeveer 157 milk. Indien men op hun traktementen bijgevoegde vermindering van 10 ste, zoodat de geheele verminderen honderd van hun traktementen zou men zoodoende een vermindere Staatsuitgaven van 17 millioen eiken. Vergeleken met de uitgoe het personeel door den Staat gegenwoordigt dit minder dan één erd (0,7%). In vergelijking met Staatsuitgaven van 9.900 millioen jaar, stelt die vermindering min- 2 per duizend voor (0,18%). Dit resultaat voor de Staatskas zou n koste van een onbetwistbare onbigheid ten nadeele van de heebtenaren bereikt worden. Immers nigvuldiger hunner wedden was n de vermenigvuldiger voor de edden. Daarenboven worden de ook zwaarder door de beroepstaks sistaks getroffen.

ge cijfers zullen dit ophelderen ambtenaren en bedienden van een inisterie : Op de hoogste sport trok huwde bediende 1100 fr. in 1914. een geperekwateerde wedde met enigvuldiger 9, trekt hij meer dan hoofd als in 1914. Hij ondergaat en afhouding van 1.375 fr. voor en.

maan op de ladder vinden we een d ambtenaar die, in 1914, een vedt van 15.000 fr. Deze wedde is perekwateerd met den vermenigvu- 6. Hij trekt minder dan 5 maal als voor den oorlog, en ondergaat brutowedde meer dan 7 ten honoudingen voor belasting ».

* * *

rak de heer minister. Feitelijk gelijk. 't Is niet met de afhoudinde traktementen der hoogere ambtet men het deficiet der Staatskas en. Men kan zelfs veel korter zijn n : Neem aan die hoogere ambtenaren hun traktement af, dan heeft ge der dan 200 millioen ! En niet veel mede aanvangen, en ns het goede stuur van uw Staatswijt.

dan blijft toch nog dit bestaan : en, inbegrepen de heeren leden van ement, dienden het voorbeeld te nders lokken ze dit antwoord uit : en helpen. Wij moeten kleine bijten vallen van een wedde, een sa- tot levensonderhoud noodig is. Al eine bijdragen maken veel. Uw bijdragen doen weliswaar rechtveel nieet af, maar indien gij voorort gij tot navolging aan, tot groomeene krachtinspanning. Deze is ar, en van beneden heeft men het de heeren die hoog op de perekwagetild zitten, en van daaraf oraen denke eens aan het onderhoud ft en van haar jongskens. Wanneer kreeftenpaar orakelt : Rechtgaan lief, klinkt het antwoord : Doet voor vaartje-, moertjelief. Zelfs het noodzakelijke, echt pedagogisch akvan het oudrenpaar kan aan de afid van het goede voorbeeld niets n.

en de vrijwillige, alles verwinnenrvolle inspanning der menigte bedan denke men aan de noodzakevan het voorbeeld der grooten. De ie ze zelf kunnen brengen, zijn van tel. De bovenstaande cijfers het. Maar de onrechtstreeksche die een offervol optreden van le sociale standen uitoefent is ontzagt. Dit kan niet genoeg herinnerd

G. S.

UWE GOUVERNEUR VAN BRABANT.

er Albert Houtart, substituut van eureur generaal aan het Beroepsrssel, neef van den oud-minister anciën, is tot gouverneur van Braoemd.

Waarom Tweedracht ?

WIE ZIJN NEUS SCHENDT, SCHENDT ZIJN AANGEZICHT.

— o —

Zo [illegible] de [illegible] der Vla[illegible] [illegible] jonge [illegible], [illegible] welke in [illegible] heerschd, [illegible] mannen van den Katholieken Vlaamschen Landsbond overrijns op hun grieventrommel en willen het land in [illegible] en over zetten... De Vlamingen werden opgeroepen om op 31 Maart aanstaande te Brussel te manifesteeren : de Standaard schrijft dat die dag moet zijn : **de dag van den wrok...**

Waarom zoo somber ?...

Naar « Het Nieuws van den Dag » verhaalt : Op de vergadering van den K.V.L. werd de heer Van Sternberghe toegejuicht, wanneer hij verklaarde :

Ik begin er aan te twijfelen dat, zooals België thans bestaat, ooit voldoening zal worden geschonken aan ons recht. Indien men voortgaat de Vlamingen te besturen, zooals dit thans geschiedt, zal de officieele wereld zijn bestuur moeten bepreken tot Brussel en Wallonië : Vlaanderen kan er zich niet meer voor interesseeren.

Een vreemdsoortige taal voorwaar voor een bestendig afgevaardigde.

Omdat de politieke en andere zaken van sommige Vlamingen niet naar hun zin gaan, moeten nu alle Vlamingen opeens aan 't wrokken gaan, en worden de Vlamingen tegen de Walen opgezuid...

Waarom die plotselinge wrok ?

Wat zou er van ons land geworden, indien alle menschen die meenen reden te hebben tot klagen, morgen aan 't wrokken gingen ?

De werkloozen, die sinds jaren van hun broodwinning beroofd zijn, de burgerbedienden die zonder plaats zijn en soms geen eten hebben voor hun kinderen, de kleinhandelaars die niet genoug verkoopen om hun huishuur te betalen, de nijveraars zonder bestellingen, die hun fabrieken moeten sluiten, de belastingsplichtigen die door den fiscus worden uitgezuigd, duizenden anderen ontevredenen klagen met reden doch denken er niet aan hun medeburgers daarom met hun wrok te pesten.

Vroeger sprak men van « den loyalen Vlaming », een man die gulhartig kon lachen, God water over Gods akker het laten gaan, zich vrij in de oogen kijken, zonder haat of nijd.

Nu zouden alle Vlamingen opeens een grieventrommel op hun buik moeten dragen, zuur gezicht kijken, omdat er iets haperd aan het rechtsherstel ? Nu zou het toelig blijken op hevige politieke tweedracht aan te sturen ?

Wij zeggen dat de Vlaamsche extremisten zowel als de Waalsche separatisten, die de uiteenrukkeling van België willen, verfoeilijk werk verrichten.

Te recht schrijft de heer Hoste :

« Wij hoopten ons overtuigd dat het rechtsherstel kan verzekerd worden, zonder dat België in een Balkantaat herschapen wordt ».

M[illegible] hoorend te pijts slechts geg[illegible] van de [illegible] ? [illegible] zakt [illegible] Ittieke te [illegible] lu[illegible] slechts de belangen van [illegible] en alle [illegible]. Dit is gezond verstand.

Dat Walen en Vlamingen elkaar welten verbiedigen, dat gelijkheid in rechte en in feite worde nagestreefd, overal en door eenieder, dan zal er weer verstandhouding heerschen in het land, en zullen wij hand in hand, met meer moed betere dagen kunnen tegemoet gaan.

Want zoals een Franschman schreef : « Wij zijn allen arme ongelukkigen en wij moeten elkander helpen ».

In deze moeilijke tijden, moeten Vlamingen en Walen elkander verstaan en helpen om de crisis te overwinnen. Twisten baat niet en wrokken nog veel minder, want **« wie zijn neus schendt, schendt zijn aangezicht ».**

Het Plan De Man

De socialisten beweren dat, met toepassing van het Plan De Man, men erin zou slagen de moeilijkheden van den huidigen toestand te verhelpen. Ongelukkigijk zij zegden tot nu toe niets aangaande de manier waarop zij zich de middelen zullen verschaffen om hun plan te verwezenlijken. **Men zal dus met belangstelling de vragen lezen die op Donderdag 31 Januari in de Kamer van Volksvertegenwoordigers deaangaande gesteld werden, maar die zonder antwoord bleven.**

De heer Fieullien. — Wij hadden graag uw opvatting hooren uiteenzetten. Wij werden teleurgesteld. Ik hoop dat wij beter zullen varen met den heer Vandervelde en dat hij ons zal uiteenzetten wat de omloop, waarover de heer Spaak het had, wezen zal. Totnogtoe werd ons gezegd dat twee en twintig commissiën over het plan beraad hadden. « Wacht », voegde men er bij, **« en gij zult zien wat gij zult zien ». Wij hebben niets gezien. Er wordt ons wel** aangekondigd dat vijf commissiën met hun werk klaar zijn. Zullen wij moeten wachten totdat de feestdagen van Paschen en Sinksen samenvallen om er de uitslagen van te kennen ? In afwachting schermt men met geschriften van afzonderlijke personen, die slechts hun eigen persoontje vertegenwoordigen, om er uit af te leiden dat niet-socialisten het plan bestreden. De heer Spaak handelde ons gisteren citaten aan uit een stuk van den heer professor Dupriez. Wij hadden deze aanhalingen reeds gelezen in « Le Peuple » en in een te Louvain verschijnend blad. De heer Spaak besluit dat de heer Dupriez de politiek der regeering veroordeelt. Is de heer Spaak het eens met de conclusies van den heer Dupriez ? Is hij voorstander van de devaluatie ? Hij heeft het niet gezegd.

Voorwaar, er werd ons niets ernstigs gezegd over een nieuwe politiek, die door de socialisten zou gevoerd worden, moesten zij aan het bewind komen.

Wij moeten ons houden aan de groote lijnen van het plan. Welke zijn de twee voornaamste hervormingen welke er de basis van zijn ? De nationalisatie van het crediet en de nationalisatie van de basisnijverheden. Maar het plan zegt niets over de middelen om deze tot stand te brengen. Hoe zult gij het aan boord leggen ? Door onteigening zonder vergoeding ? Door onteigening met vergoeding ? Hoeveel zal dat in het laatste geval kosten ? Waar zult gij het geld halen ? Gij zegt dikwijls dat gij het zult nemen daar waar het is. Waar is het thans ? .....

De heer de Man heeft verklaard, dat de mogelijkheden groot zijn. Men kan onteigenen, aandeelen afkoopen tegen ongelegde voorwaarden, aandeelen ruilen tegen obligaties, enz. Wij mogen uit dat alles besluiten, dat de heer de Man het toppunt van de onnauwkeurigheid heeft bereikt.

De steller van het plan legde nadruk op de noodzakelijkheid van het voeren ener muntpolitiek, welke het mogelijk maakt de koopkracht van de verbruikers te vergrooten en toch de vastheid van de munt te handhaven. Wat beteekent dat ? Ik kan voor dat vraagstuk maar een oplossing vinden : de waardevermindering van den frank. De uitgifte van bankbiljetten verhoogen. Dus, inflatie.

* * *

Sprekende over het Plan De Man zeide ook dhr. Janson, oud-minister van Justitie, zich wendend tot de socialisten : « De heer de Man is weliswaar een gedeerde met verhoven plichtbesef, een man die op elk gebied merkwaardig is. Doch meent gij dat een man, hoe geniaal hij ook wezen moge, in de stilte van zijn werkkamer het middel kan vinden om gansch zijn land te redden uit **een storm, die de gansche wereld dreigt te vernielen ? (Zeer wel).**

» Het is niet omdat wij verstokte reactionnairen zijn, dat wij niet in uw plan gelooven. Gelooft mij, tracht u te ontmoeten. En hamert vooral niet in het hoofd der armen de gedachte dat dit plan hen zal redden en dat hun ellende het gevolg is van de beslissingen genomen door enkele mannen die aan het bewind zijn.

» De werkloosheid treft ons zooals u. Wij zijn ook gevoelig voor de ellende van de vrouwen en kinderen. Wij zijn gevoelig voor de wanhoop van den man die geen arbeid vindt. ...

» Wij zijn zeker de crisis te overwinnen. Maar kan ik uit fierheid niet aannemen dat België vergaat, toch is men verplicht toe te geven dat de crisis nog een heelen tijd kan duren ».

Sinds deze zitting heeft men aangekondigd dat de 22 commissien hun besluiten klaar hebben. Maar men zal nog gedald moeten hebben om ze duidelijk en wel omschreven voorgelegd te krijgen.

Oudheidkunde.

IN HET ZUIDELIJK KWARTIER VAN TONGEREN.

— o —

De werken in het Begijnhof, — het Zuidoostelijk gedeelte van Tongeren, — gaven tot heden niets merkwaardigs voor de Romeinsche oudheidkunde, omdat men nergens diep genoeg ging. Want de diepte der tranchees bereikt gewoonlijk slechts 1.30 m. of iets meer, en men is dan doorgaans nog meer dan een meter boven de onbewerkte aarde.

Indien men zooveel dieper ging, zou men wellicht even goede vondsten doen als in de Sint Catharinastraat, die ten N., langs het Begijnhof loopt en die zeer veel opleverde.

Men dient af te wachten, **totdat men de** grootealeidingen op vijf plaatsen onder de **Jekerbedding door zal leggen : Dit werk zal ons waarschijnlijk inlichtingen over** den ouden omheiningsmuur en ook zekere **vondsten bijbrengen. Wij rekenen hierop om de huidige ontgoocheling nopens het Begijnhof te vergoeden.**

* * *

Men vraagt zich wellicht af, hoe het mogelijk is dat men op een diepte van 1.50 m. en meer in het Begijnhof nog niet op onbewerkten bodem zit. Men vergete echter niet, dat in het Romeinsche tijdvak de hutten van Jekermolens niet bestonden. Men bediende zich toen doorgaans van handpolens, waarvan men specimens in het museum kan zien. Daar de Joker dus zijn vrijen loop had, lag de bedding der rivier veel lager. Gronden die nu vochtig zijn, als ter plaats gelegen « De Motten », waren toen droog. Boringen, onder de leiding van de HH. Breuer en Vande Weerd, in April jl. gedaan, wezen zelfs het bestaan uit van een ondraanlschen kiezel in « De Motten », tenminste voor zooveel men op een boring kan vertrouwen.

In alle geval de gedolven groeve over den Joker heen, in nabijheid van de Moerepoort, om aldaar een pompstation te plaatsen, toonde in 't geheel geen spoor van moerassigen grond. Zoo goed scheen deze aarde in geologisch opzicht, dat de aannemer der werken er zich door liet bedriegen. De wanden der groeven scheen zoo vast te staan, dat men meende het werk zonder het aanbrengen van stutplanken te kunnen voltooien. Doch daar men zich niet alleen zeer beneden het peil van den Joker, maar ook beneden de waterlaag van « De Motten » bevond, gebeurde er een aanzienlijke inzakking, die gelukkig bij de afwezigheid der werklieden plaats groep.

De inlichtingen over den geologischen aard van den bodem in « De Motten », die de werken hier geven, zijn van belang, en dienen in acht genomen bij de toponymische opzoekingen over de beteekenis van de plaatsnamen : Moerestraat, Moerepoort.

* * *

Doch laten wij even tot het Begijnhof weerkeeren, en acteeren wat er dient aangeteekend.

Op geringen afstand van Moerepoort, in de St-Rosastraat, werd een kijkschouw geplaatst, waarvan de bodem zich op 2.55 m. diepte bevond. Op de diepte van 1.95 m. toonden de wanden dezer uitgraving, de sporen van verbranding. Ook een paar Romeinsche potscherven kwamen hier te voorschijn. Niet wonder : men is hier dichtbij het vertakkingspunt van Kielenstraat en Moerestraat en op behoorlijke diepte.

In de eindschouw van de tranchee der St-Jozefstraat, tegen het koor der Begijnhofkerk, daalde de kijkschouw tot 1.90 m. diepte. De zijde van deze schouw aan den Noordkant toonde een diepte van 1.50 m. aangevulden grond, terwijl aan de andere zijde de onbewerkte aarde op 1.30 m. bereikt wordt.

Als muren ontmoette men slechts middeleeuwsche of moderne werken. In de St-Ursulastraat tot aan en in het begin der St-Jozefstraat, doorsneed men drie zulker muren, maar de diepte bedroeg hier slechts 1.30 m. en men kon dus, zooals boven gezegd, geen Romeinsche substructies verwachten.

Bij het graven der tranchee door de Brouwersstraat, even voorbij den ingang der Begijnhofkerk, ontmoette men de overblijfselen van verschillende geraamten, o.m. een zeltsal geheel of gedeeltelijk bewaarde schedels. Men is hier in het kerkhof en de begraafplaats van het Begijnhof, waar ten tijde van de worstelling van 1672 zij veel gekwetsten verzorgd werden.

Even verder ontmoette men een overwelfden put, en nog hooger Noordwestelijk de rechtlijnigheid van de St-Catharinastraat, bevindt zich de laatste kijkschouw der hoek van Brouwersstraat. Deze schouw heeft een diepte van 1.60 m., en vertoonde in den zijwand op de diepte van 0.90 m., een laag moderne brikken. Nogmaals stelt men vast dat de diepte onvoldoende is om Romeinsch materiaal op te delven.

Dezelfde vaststelling moet gedaan worden voor de riool die langs de buitenzijde van Kastanjewal en door de Leuren- of Loodersstraat van Oost naar West werd aangelegd. Het doorgraven van een 4 m. diepe kloof, door gezegden Kastanjewal, toonde alleen aardwerk, zonder muur, met modern of middeleeuwsch pottenwerk.

Ook het graven van een tranchee langshoen den Regulierenwal (Oostzijde), leverde niets op, want men bevond zich hier overal in de middeleeuwsche gracht, die van de stadsversterking deel uitmaakte.

De negatieve resultaten, die wij opteekenden, hebben hun belang, door de bevestiging, die zij leveren, van hetgeen door geschiedkunige documenten reeds bekend was.

G. S.

Politiek en Financie

— o —

DE TOESTAND.

— o —

Ziehier de toestand beknopt samengevat :

Over enkele maanden kwam de « Bank van den Arbeid » in verlegenheid. Zij rief den steun in van den Staat en deze werd haar dan ook beloofd.

Deze laatste weken is het geval van de « Middenkredietkas » ter sprake gekomen : de verklaring van M. Jaspar, volksvertegenwoordiger, in de Kamer ; de instemming van M. Theunis, voor hetgeen betreft het te kort opgegeven door genoemden heer Jaspar ; **het deskundig verslag van oud-minister van Financiën, de Heer Janssen ;** de likwiditeit en de geldelijke verplichtingen der Bank in vergelijking gebracht door M. Baudhuin, teekenden den toestand af als zijnde hopeloos. Men mag zeggen, dat zonder de Staatshulp, de likwidatie in zeer bezwarende voorwaarden voor de geldbeleggers onvermijdelijk was.

Het nieuw Ministerie Theunis, verschrikt door het vooruitzicht, van de ware ramp die het gevolg zou zijn dezer likwidatie, treft in alderhaast maatregelen. Het brengt onverwijld ter stemming voor Kamer en Senaat een ontwerp ter inrichting van den « Dienst der kleine besparing » (Staatsinrichting) met een kapitaal van 1 milliard. De gelegenheid was uitstekend, ook werd het ontwerp, op enkele uitzonderingen na, eenparig goedgekeurd door de beide Kamers.

Sindstoen kwamen er nieuwe toestanden te berde die de samenheuling van financie en politiek, in 't licht brengen. Ingevolge van de daarover handelende dagbladartikels, nam M. Fr Van Cauwelaert zijn ontslag als Minister.

Naar verluidt, zal eene nieuwe bankinrichting de zaken overnemen der « Algemeene Bankvereeniging » en der « Bank van Handel en Nijverheid » van Kortrijk. Ingevolge de nieuwe wetgeving wordt de « Middenkredietkas » ontbonden en vervangen door en andere inrichting.

En nu wordt ook de Minister van Onderwijs Hiernaux, wegens het ongewenschte zijner mandaten in meer dan een bankvereeniging, door zekere dagbladen in het gedrang gebracht. Hij gaf reeds ontslag zoo meldde men, van een paar zijner financieele corporaties.

Wat al politiek — financieele verwikkelingen ! Zou het nu eindelijk ophouden ?

De Crisis in België

DE CRISISTOESTAND IN DE BORINAGE.

Elkeen bedenkt zijn eigen toestand en oordeelt dat hij erger is dan die van anderen. Dit is in zekeren zin gelukkig, want het is een prikkel tot werkzaamheid. Nochtans is het noodig ook even naar beneden te zien, naar toestanden, waar men er verdiende ellende ziet hoogtij voeren. Deze ellende bestaat thans bv., voor een gebied dat men in de handboeken van aardrijkskunde als buitengewoon rijke gouwbetitelt : de Borinage. Wij geven de aanvaarde een weerklank uit de Kamerbesprekingen.

Hooren wij vooreerst dhr. Theunis, eerste-minister :

« Nu de werkloosheid. Men zou een slechte inborst moeten hebben om niet ontroerd te zijn, bij het aanschouwen van de daaruit voortvloeiende kwalen. Maar is zulks eigen aan België ? Neen. De werkloosheid woedt in alle nijverheidstakken.

» Men verwijt ons er niet in geslaagd te zijn de werkloosheid te doen verdwijnen. Heeft men elders een middel gevonden ? Neen. Men heeft verschillende middelen beproefd, maar geen enkel heeft de werkloosheid doen ophouden. Men heeft zijn toevlucht genomen tot den tarieven-slag, tot douanerechten. Dat alles stelde geen einde aan de crisis. ...

» De regeering heeft een crediet voor de groot-nijverheid opgericht ? Waarom ? Om te trachten duizenden werklieden weer aan 't werk te helpen...

» Al wat wij doen wordt gedaan omwille van den arbeid. Wij hebben belangrijke crediten voorzien om werken te financieren, waardoor de werkloozen arbeid zullen kunnen bekomen...

» Aan tien duizend werkloozen zal arbeid verschaft worden zonder machines te bezigen. Dat is een cijfer. En er zullen duizend nieuwe woningen worden gebouwd.

» De toestand in de Borinage is hartverscheurend. Daar woedt niet alleen de crisis: het middel van bestaan zelf verdwijnt er. Welnu de « Borain » is aan zijn gebeurtenis gehecht. Hij wil niet overgeduldst worden. Er moet om een oplossing worden gevonden. Dat vraagstuk is niet onoplosbaar. Het dient bestudeerd ».

Dhr. Vandervelde gesteund door M. Michaux, katholiek volksvertegenwoordiger van Charleroi verklaarde op zijn beurt dat « de ongelukkige Borinage het slachtoffer werd van 3 crisissen : de wereldcrisis, de crisis der mechanisering en de sluiting van de putten. Daar arbeiden degenen die niet volkomen werkloos zijn, noch slechts nu en dan voor een hongerloon ».

Niet waar als men een oogenblik zijn gedachten laat heengaan naar zulke benarde toestanden, dan zal men de eigen, persoonlijke moeilijkheden min hard vinden.

BESLUIT-WETTEN.

Wij geven verder twee belangrijke, beknopt samengevatte besluit-wetten. We zullen voortgaan met de belangrijkste der wettelijke veranderingen af te drukken. Men vergete echter niet dat er reeds meer dan 40 besluit-wetten verschenen zijn !